

**Uchwała XXXIV Walnego Zgromadzenia Członków Polskiej Izby Wydawców
z dnia 25 czerwca 2026 roku
w sprawie niezbędnego wsparcia niezależnej i profesjonalnej prasy – w interesie Polski i Europy**

Członkowie Polskiej Izby Wydawców – organizacji zrzeszających wydawców prasy drukowanej i cyfrowej, działających na szczeblu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim, wobec istniejących i coraz większych zagrożeń dla obiegu rzetelnej informacji, dla edukacji i rozwoju kultury, apelują do polskich władz o podjęcie działań w celu wsparcia całego sektora poprzez uruchomienie środków przewidzianych w unijnej polityce spójności, w szczególności w ramach Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego.

Jednym z priorytetów przyszłej polityki budżetowej UE, jest zapewnienie bezpieczeństwa. Jest to oczywiste, bowiem bieżąca sytuacja geopolityczna wymaga szybkiego wzmocnienia zdolności obronnych. Bezpieczeństwo nie może jednak być rozumiane jedynie w kategoriach zdolności militarnych i wyposażenia wojska. Bardzo istotnym elementem bezpieczeństwa jest bowiem zapewnienie dostarczania i dostępności wiarygodnych informacji, których wartość jest nie do przecenienia. Tym bardziej, iż manipulacja i dezinformacja stają się coraz powszechniej wykorzystywaną bronią (dla przykładu: same Rosja i Chiny wydały w 2025 roku 11 mld euro na manipulowanie informacjami i działania dezinformacyjne)¹.

Nie do przecenienia jest fakt, iż prasa działa w oparciu o odpowiedzialność redakcyjną, podlega standardom dziennikarskim, ogranicza ryzyko dezinformacji, wzmacnia zaufanie społeczne oraz tworzy alternatywę dla algorytmicznego i łatwo ulegającego manipulacji obiegu treści w mediach społecznościowych.

Niezbędne jest także zapewnienie stałego, bezpiecznego kanału rozpowszechniania rzetelnych informacji, odpornego na zniszczenie sieci energetycznej i wynikające z niego *blackout*-y. Należy stworzyć i wzmocnić stabilne kanały dostarczania prasy przez różnego rodzaju dystrybutorów (kolporterów, Poczta Polska, operatorów automatów paczkowych itp.) do maksymalnie szerokiej sieci odbiorców. Zapewni to bezpieczeństwo informacyjne i zapobiegnie wykluczeniu informacyjnemu i kulturalnemu określonych grup społecznych. Takie nakłady wpisują się nie tylko w priorytet „Bezpieczna Europa”, ale także w dwa inne priorytety – „inwestycje w ludzi, państwa członkowskie i regiony” czy „ochronę ludności oraz budowanie godności i odporności”. Równocześnie należy podnosić kompetencje medialne społeczeństwa (*media literacy*), na co środki powinny być zapewnione, zgodnie z kolejnym priorytetem, jakim są „wydatki na edukację oraz promowanie praw socjalnych i demokracji”.

Należy wprowadzić także inne, występujące w wielu państwach UE, formy wsparcia, takie jak: dotacje na produkcję redakcyjną (w tym lokalną), utworzenie Funduszu Wsparcia Mediów Lokalnych (jako osobny, celowany instrument) oraz Funduszu Innowacji i Rozwoju (R&D dla mediów), kształcenie zawodowe dziennikarzy (walka z dezinformacją, budowanie odporności społecznej wobec wojny hybrydowej), dotacje na restrukturyzację.

Niezbędne jest także wdrożenie systemowych mechanizmów ekonomicznych i prawnych wzmacniających prasę i służących rozwojowi innowacyjności wydawców.

W tym kontekście należy – na poziomie krajowym – wprowadzić zerową stawkę podatku VAT na prasę oraz – na poziomie unijnym – wprowadzić rozszerzone licencje zbiorowe dla systemów AI przy równoczesnym usunięciu wyjątku eksploracji tekstu i danych (TDM), który nieprojektowany z myślą o systemach AI, jest przez nie na ogromną skalę nadużywany – i to z ogromną szkodą dla wydawców i dziennikarzy, przyczyniając się tym samym do osłabienia kondycji profesjonalnej, wiarygodnej prasy.

Brak opisanych wyżej, stosownych regulacji pogłębia kryzys wolnej prasy. Tym samym ogranicza ważną ekonomiczną i społeczną rolę działalności twórczej, a także podważa zasady, na jakich opiera się budowa i rozwój społeczeństwa obywatelskiego i ustroju demokratycznego.

Walne Zgromadzenie Członków Polskiej Izby Wydawców apeluje do wszystkich władz państwa polskiego o pilne wdrożenie postulowanych wyżej działań i przeznaczenie na wsparcie niezależnej, profesjonalnej prasy odpowiednich środków, także pochodzących z właściwych do tego funduszy UE. Brak takich działań przyniesie katastrofalne skutki dla szeroko rozumianej kultury, tradycji i tożsamości narodowej, których zachowanie stanowi jedno z fundamentalnych założeń idei zjednoczonej Europy. ■

¹ Przemówienie Wiceprzewodniczącej KE – Kai Kallas, sprawującej także funkcję Wysokiej przedstawicielki Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa: https://www.eeas.europa.eu/eeas/keynote-speech-hrvp-kaja-kallas-2026-conference-counter-ing-foreign-information-manipulation-and_en?utm_source=chatgpt.com&etrans=pl [odczyt 09.06.2026].